

Adoptie staat niet gelijk aan misbruik

Het Haags Adoptieverdrag van 1993 is gericht op het scheppen van normen en procedures die misbruik tegengaan en adopties onder correcte omstandigheden tot stand laten komen. Er zijn nog altijd misstanden op dit gebied, maar de doelstelling van het verdrag, dat ruim tachtig landen bindt, wordt in belangrijke mate gerealiseerd.

Het kabinet vroeg de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) onlangs om een advies over een toekomstbestendig adoptiestelsel in de lijn van het Haags Adoptieverdrag. De Raad legde die opdracht naast zich neer. De RSJ vindt dat er te veel mis is met adoptie om ermee door te gaan. Kinderen zouden alleen nog maar in het land van herkomst mogen worden opgevangen.

De harde opstelling die de Raad eind vorig jaar presenteerde, heeft vrijwel iedereen die betrokken is bij adoptie pijnlijk getroffen. De Raad heeft met dit voorstel gekozen voor het radicaal politieke standpunt dat de afgelopen jaren is gepropageerd door enkele felle tegenstanders, onder wie Pien Bos en Hilbrand Westra (O&D, 20 januari).

Zij vragen terecht aandacht voor misbruik van internationale adoptie, dat uiteraard overal waar het zich voordoet zo krachtig en efficiënt mogelijk bestreden moet worden. Maar zij hebben volkomen ongelijk met hun stelling dat internationale adoptie gelijk staat aan misbruik.

Een voortdurend terugkerend argument van de radicale oppositie tegen interlandelijke adoptie is de notie van 'aanzuigende werking'. Ook in het advies van de RSJ speelt dit een kardinale rol. De vraag naar adoptiekinderen in rijke landen zou het aanbod van potentiële adoptiekinderen uit arme landen opstuwen.

De feiten wijzen in een heel andere richting. Wereldwijd is er de laatste tien jaar juist sprake van een sterke afname van het aantal adoptiekinderen! Een andere vertekening in het advies van de RSJ, betreffende de stelling dat het welzijn van adoptiekinderen te lijden zou hebben onder onveilige gehechtheid, is afdoende weergelegd in de bijdrage van de Leidse onderzoekers Femmie Juffer en Rien van IJzendoorn (O&D, 2 december). Er is sterk en overtuigend bewijs dat adoptie juist als een effectieve interventie moet worden beschouwd.

De RSJ presenteert het voorstel om interlandelijke adoptie in Nederland te verbieden als 'ideaal scenario', omdat het uitzicht zou bieden op 'betere opvang in eigen land'. Merkwildig genoeg bevat dit scenario echter geen enkele concrete suggestie hoe zo'n betere opvang in landen als China en Rusland dan gestalte zou moeten krijgen. Het doet denken aan de nieuwe Amerikaanse president die vast van plan lijkt de recente zorgwet af te schaffen zonder dat er enig idee bestaat wat daarvoor in de plaats moet komen en welke verbeteringen dat oplevert. Vooralsnog biedt de utopie van 'betere opvang in eigen land' de miljoenen weeskinderen in de wereld geen enkel reëel vooruitzicht op een beter leven.

Ido Weijers is emeritus hoogleraar jeugdbescherming aan de Universiteit Utrecht. Zijn blogs verschijnen op <http://blog.pedagogiek.nu>.